

Nr 66

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om antidumping- och utjämningstull, m. m.; given Stockholms slott den 3 mars 1967.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att anta härvid fogade förslag till

- 1) förordning om antidumping- och utjämningstull,
- 2) förordning om särskild tullavgift i vissa fall.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,
enligt Dess nådiga beslut:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t får fortsatta bemyndiganden t. o. m. den 30 juni 1969 att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstull samt särskild tullavgift.

Förslag
till
Förordning
om antidumping- och utjämningstull

Häri genom förordnas som följer.

1 §.

Konungen kan förordna, att antidumping- eller utjämningstull skall uttagas för vara som införes från utlandet.

2 §.

Förordnande om antidumping- eller utjämningstull får meddelas för att motverka att svenskt näringsliv skadas av dumping eller subventionering i utlandet. Förordnande får meddelas även för att motverka att dumping eller subventionering skadar näringslivet i annat land.

3 §.

I avvaktan på ytterligare utredning av förutsättningarna för förordnande om antidumping- eller utjämningstull får sådant förordnande meddelas tillfälligt. Visar den fortsatta utredningen att förutsättning ej finnes för slutligt förordnande skall det tillfälliga förordnandet upphävas och tullbelopp som erlagts med anledning av förordnandet återbetalas utan dröjsmål.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1967 och gäller till och med den 30 juni 1969.

Förslag
till
Förordning
om särskild tullavgift i vissa fall

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Om särskilda skäl föreligger, kan Konungen förordna, att vara som införes från utlandet skall beläggas med särskild tullavgift.

2 §.

Förordnande underställes riksdagen inom en månad eller, om riksdags-session icke pågår då, inom en månad från början av nästa riksdagssession.

I den mån förordnandet icke godkännes av riksdagen, gäller det högst en månad efter riksdagens beslut.

Konungen kan när som helst upphäva förordnande enligt denna förordning utan hinder av att förordnandet godkänts av riksdagen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1967 och gäller till och med den 30 juni 1969.

Förordnande, som Konungen meddelat med stöd av förordningen den 17 maj 1963 (nr 233) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall, anses meddelat enligt denna förordning.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 3 mars 1967.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *antidumping- och utjämningstull, m. m.*, och anför.

Inledning

Kungl. Maj:t har sedan länge haft bemyndiganden att ta ut antidumping- och utjämningstull samt särskild tullavgift. De nuvarande förordningarna härom upphör att gälla vid utgången av juni innevarande år.

Då sålunda frågan om att förnya bemyndigandena blivit aktuell och med hänsyn till att hithörande spörsmål tagits upp till behandling på det internationella planet tillsattes inom finansdepartementet en särskild *arbetsgrupp* med uppgift att lägga fram förslag till ny lagstiftning. Gruppen innefattade representanter för utrikes-, handels- och jordbruksdepartementen samt kommerskollegium och generaltullstyrelsen. Arbetsgruppen har avlämnat ett förslag (Stencil Fi 1967: 1), som innebär att nuvarande bemyndiganden med vissa ändringar i utformningen skall fortsätta att gälla till dess resultatet av pågående internationella förhandlingar kan överblickas.

Över förslaget har, efter remiss, *yttranden* avgetts av generaltullstyrelsen, statens jordbruksnämnd och kommerskollegium. Kollegiet har överlämnat yttranden från Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges kemiska industrikontor, Jernkontoret, Textilrådet, Sveriges industriförbund och Stockholms handelskammare.

Gällande ordning

Åtgärder mot dumping

Frågan om åtgärder till skydd mot dumping togs upp av 1948 års tullförhandlingskommitté. Denna framhöll i en den 7 november 1949 avgiven rapport angående Sveriges anslutning till det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), att en förutsättning för största möjliga tullsänkningar i enlighet med GATT:s syften var att medlemsländerna hade tillgång till tjänliga medel för att bekämpa dumpingföreteelser. Kommittén föreslog därför att Kungl. Maj:t skulle bemyndigas att vid behov förordna om uttagande av antidumpingtull. På grundval av förslaget meddelades sedermera särskilda bestämmelser i ämnet genom förordningen den 12 maj 1950 (nr 164) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningstullar. Denna gällde t. o. m. den 30 juni 1953. Motsvarande bestämmelser med i huvudsak endast redaktionella ändringar har därefter funnits intagna i en rad förordningar med begränsade giltighetstider som avlöst varandra (1953:101, 1955:165, 1957:84, 1959:179). F. n. gäller t. o. m. den 30 juni 1967 förordningen den 17 maj 1963 (nr 232) angående rätt för Konungen att förordna om antidumping- och utjämningstullar. Enligt denna får Kungl. Maj:t för att motverka skadlig effekt av dumping förordna om antidumpingtull på vara, som införs till riket. För att motverka direkt eller indirekt utländsk subventionering kan på motsvarande sätt förordnas om utjämningstull. Förordnande om antidumping- eller utjämningstull kan meddelas provisoriskt i avvaktan på ytterligare utredning. Leder utredningen inte till definitivt förordnande skall det provisoriska förordnandet förklaras förfallet och erlagd antidumping- eller utjämningstull återbetalas. Några närmare bestämmelser om förfarandet vid undersökningar i dumpingärenden har inte meddelats.

Beslut om antidumping- eller utjämningstull föregås av en ingående utredning av berörda myndigheter, närmast kommerskollegium, generaltullstyrelsen och statens jordbruksnämnd. I praktiken tas utredning upp när framställning om åtgärder gjorts från näringslivets sida. Myndigheterna själva kan emellertid också inleda undersökning på eget initiativ. Undersökningen avser såväl förekomsten av skada eller hot om skada för den svenska industrin som pris- och produktionsförhållandena för den importerade varan.

Framställningar med begäran om antidumpingtull har lett till åtgärder i två fall, nämligen i fråga om *nylonstrumpor* och *väteperoxid*. Beträffande nylonstrumpor förordnades genom kungörelse den 23 juli 1953 (nr 540) om uttagande av antidumpingtull vid införsel till riket av damstrumpor av nylon eller liknande syntetiska fibrer, att antidumpingtull skulle tas ut

vid införsel av sådana varor till riket om varorna var tillverkade i eller inköpta från Storbritannien eller Nordirland och inköpspriset understeg det jämförelsepris som angavs i kungörelsen. År 1954 ändrades kungörelsen (1954: 254) så att antidumpingtullen kom att omfatta också kräppnylonstrumpor och gälla för all införsel till Sverige till priser understigande vissa jämförelsepriser. Kungörelsen ersattes senare (1954: 618) av en ny kungörelse i samma ämne. Antidumpingtullen på nylonstrumpor upphävdes år 1955 (1955: 467). Sedermera har dock en minimitull införts på nylonstrumpor med stöd av bestämmelserna om särskild tullavgift, för vilka redogörs i det följande.

Om antidumpingtull på väteperoxid förordnades genom kungörelsen den 25 september 1953 (nr 592) om uttagande av antidumpingtull vid införsel till riket av väteperoxid (vätesuperoxid), som fortfarande gäller. En sänkning och differentiering av jämförelsepriset för väteperoxid företogs genom kungörelse den 28 juni 1963 (nr 426).

Framställningar om antidumpingtull som gjorts till föremål för ingående prövning har också förekommit bl. a. beträffande gjutna avloppsrör, termosflaskor, svänghjulsmagneter, bomullstrikåunderkläder, febertermometrar, hattstumpar, aluminiumplåt, grafitelektroder, järnrör och ringboks-mekanismer. Dessa framställningar har dock inte bifallits.

Jordbruksregleringen ger i sig själv speciella möjligheter till skydd mot dumping i fråga om varor som omfattas av regleringen. Sålunda blir verkningarna av en förekommande dumping begränsad genom systemet med i viss omfattning variabla införselavgifter. Även åtgärder som kvantitativ reglering av importen eller centralisering av denna till särskild sammanslutning och införande av prisutjämning har ansetts tänkbara mot dumping av jordbruksvaror. Därutöver finns på jordbruksområdet liksom för andra varor möjligheter att bemöta dumping och subventionering genom antidumping- eller utjämningstullar. Det enda fall då särskilda åtgärder har vidtagits mot dumping av jordbruksvaror har gällt *socker*. Man införde då en centralisering av importen till en särskild sammanslutning, Svensk sockerhandel.

Särskild tullavgift

Bemyndigande för Kungl. Maj:t att lägga på särskild tullavgift fanns redan innan den första förordningen om antidumping- och utjämningstull utfärdades. De nuvarande bestämmelserna om särskild tullavgift finns i förordningen den 17 maj 1963 (nr 233) angående rätt för Konungen att förordna om uttagande av tull i vissa fall. Denna förordning gäller — liksom förordningen om antidumping- och utjämningstullar — t. o. m. den 30 juni 1967. Enligt dessa bestämmelser får Kungl. Maj:t när särskilda

skäl föreligger förordna, att vara som införs från utlandet skall beläggas med högre tull än enligt tulltaxan eller, om varan är tullfri, med särskild tullavgift. Förordnande måste senast inom en månad underställas riksdagen för godkännande. Om riksdagen inte är samlad skall frågan underställas riksdagens prövning inom en månad från början av nästa riksdagssession. Förordnande som inte godkänns av riksdagen får inte bestå mer än högst en månad efter det riksdagen beslutat i ärendet. Kungl. Maj:t kan helt eller delvis upphäva förordnande om särskild tullavgift när förhållandena medger detta.

Med stöd av bemyndigandet har Kungl. Maj:t genom kungörelserna den 19 december 1958 (nr 616) angående uttagande av särskild tullavgift för vissa varuslag, ändrad genom kungörelsen den 16 december 1966 (nr 660), samt den 30 december 1958 (nr 647) angående särskild tullavgift å vissa artiklar av porslin m. m. förordnat om minimitull för gummidäck, vissa textilvaror (bl. a. nylonstrumpor) och porslinsvaror. Riksdagens godkännande inhämtades genom prop. 1959: 39 (BevU 7, rskr 112). Dessa minimitullar är alltså i kraft.

Internationella regler

I GATT har bestämmelser om åtgärder till skydd mot utländsk dumping eller subventionering tagits in i artikel VI. Innebörden av bestämmelserna är följande.

Antidumpingtullar, avsedda att uppväga eller hindra skadlig verkan av kommersiell dumping, får inte uppgå till högre belopp än dumpingmarginalen, dvs. i regel skillnaden mellan exportpriset och hemmamarknadspriset i exportlandet. Vid bedömningen av dumping skall vederbörlig hänsyn tas till försäljningsvillkor, olikheter i beskattning samt andra förhållanden, som påverkar prisernas jämförbarhet (priskriteriet). *Utjämningsstullar*, som läggs på för att motväga verkan av subventioner, får inte vara högre än den premie eller subvention som utgår i ursprungs- eller exportlandet för tillverkning, produktion eller export av en vara, inbegripet särskild subvention för transport av varan. Som förutsättning för att införa antidumping- och utjämningsstullar gäller att dumpingen eller subventioneringen förorsakar eller hotar att förorsaka väsentlig skada på en befintlig industri eller avsevärt försenar upprättandet av en ny industri (skadekriteriet). Det bör framhållas att begreppet industri anses innefatta även jordbruk, skogsbruk, gruvsdrift och liknande näringsgrenar.

Efter särskilt medgivande av GATT-länderna kan ett importland få tillgripa antidumpingtullar och utjämningsstullar också mot dumping eller subventionering som skadar eller hotar att skada en industri i ett annat medlemsland, som exporterar varor av ifrågavarande slag till importlandet.

Inom GATT har vid flera tillfällen företagits studier över bestämmelserna om skydd mot dumping och GATT-ländernas praxis på området. Resultatet av studierna har sammanfattats i två särskilda publikationer åren 1958 och 1961.

När man vid GATT:s ministermöte i maj 1963 beslöt ta upp omfattande handelsförhandlingar för en liberalisering av världshandeln (Kennedy-ronden) kom man överens om att dessa skulle avse även andra handels hinder än tullar, bl. a. för att sådana hinder inte skulle minska värdet av uppnådda tullreduktioner. Den förhandlingskommitté som fått till uppgift att förbereda och övervaka förhandlingarna har därför tillsatt en särskild undergrupp för behandling av antidumpingproblemen.

Inom gruppen har förhandlingar ägt rum om utformningen av en antidumpingkod i anslutning till GATT:s artikel VI. Det har bl.a. föreslagits att en sådan kod bör innehålla regler för hur prisjämförelser under olika förhållanden skall ske och en exemplifiering av faktorer att ta hänsyn till vid skadebedömningen. Vidare avses olika moment i den administrativa proceduren komma att behandlas såsom upptagande av undersökning, krav på bevisning, rätt till motbevisning, samtidighet i pris- och skadeundersökningen, offentliggörande av undersökningarna och deras resultat, provisoriska åtgärder, frågan om retroaktiv tillämpning samt sättet för uttagande av antidumpingtull. Förhandlingarna härom är ännu inte slutförda.

I konventionen om den Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA) finns bestämmelser om åtgärder mot dumping i artikel 17. I artikeln fastslås att medlemsländerna inte genom konventionen skall vara hindrade att vidta sådana åtgärder som är tillåtna med hänsyn till deras internationella åtaganden, dvs. i första hand GATT. I artikeln stadgas också skyldighet för ett medlemsland att på begäran av ett annat medlemsland undersöka möjligheterna att vidta åtgärder mot dumping om importen av dumpade varor skadar industrin i det andra landet.

Frågan om antidumpingåtgärder till förmån för annat land har bl. a. diskuterats i en särskild arbetsgrupp som studerat åtgärder mot dumpad och subventionerad export av jordbruksprodukter. Under överläggningarna i arbetsgruppen konstaterades att vissa medlemsländer ej hade möjlighet att vidta antidumpingåtgärder till förmån för annat medlemsland.

Vid EFTA:s ministermöte i Bergen den 12 och 13 maj 1966 enade sig ministrarna om ett uttalande av innebörd att de medlemsländer som saknade legal möjlighet att vidta antidumpingåtgärder till förmån för annat medlemsland skulle söka ändra sin lagstiftning så att sådana åtgärder kan vidtas.

Redan före mötet i Bergen hade EFTA-rådet beslutat tillsätta en arbetsgrupp för översyn av bestämmelserna i artikel 17 om åtgärder mot dumping på industriområdet. Arbetsgruppen har ännu inte slutfört denna översyn och avvaktar f. n. utgången av de pågående GATT-förhandlingarna.

Förslag och yttranden

Den arbetsgrupp som inom finansdepartementet haft i uppdrag att överväga lämpliga bestämmelser om antidumping- och utjämningstull samt särskild tullavgift för tiden efter den 30 juni 1967 har ifrågasatt om dessa bemyndiganden i framtiden bör ges samma form och innehåll som de hittills föreliggande. Arbetsgruppen har emellertid ansett att resultatet av de internationella förhandlingarna om åtgärder mot dumping bör avvaktas innan ställning tas till behovet och lämpligheten av mer genomgripande ändringar i nuvarande lagstiftning. Arbetsgruppen har därför föreslagit att nuvarande bemyndiganden om antidumping- och utjämningstull samt särskild tullavgift i huvudsak får gälla t. o. m. den 30 juni 1969, då resultatet av förhandlingarna torde kunna överblickas. Med hänsyn till åtagandena i EFTA har arbetsgruppen emellertid ansett att till förordningen om antidumpingtull bör fogas en bestämmelse om rätt för Kungl. Maj:t att ta ut sådan tull till skydd för näringslivet i annat land.

Övriga föreslagna ändringar i de nu gällande förordningarna, innefattande bl. a. ändrade rubriker, är av redaktionell art och avses inte leda till ändrad tillämpning av bestämmelserna.

Arbetsgruppen har för avsikt att följa utvecklingen av de pågående internationella förhandlingarna och senare lägga fram förslag till framtida utformning av bestämmelser på detta område.

Arbetsgruppens förslag har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av de remissinstanser som yttrat sig i ärendet. Med avseende på behovet av fortsatt lagstiftning om antidumpingåtgärder erinrar *Sveriges kemiska industrikontor* om den omfattande förekomsten av dumping i den internationella handeln, särskilt från länder med ett högt tullskydd. Industrin i ett lågtulland som Sverige befinner sig därför i en besvärlig situation, då prisnivån i hög grad påverkas av konkurrenstrycket utifrån. Kemikontoret framhåller att redan det förhållandet att antidumpingtull snabbt kan införas i och för sig är ägnat att motverka skadliga dumpingtendenser. Den allmänpreventiva effekten av lagstiftningen minskar dock enligt kemikontorets mening om åtgärder inte vidtas vid fall av konstaterad dumping. *Sveriges grossistförbund* vill för sin del framhålla att risken för antidumpingåtgärder i princip även kan medföra ett osäkerhetsmoment i den internationella handeln. Det anses därför angeläget att svenska myndigheter fortsättningsvis iakttar samma restriktivitet som hittills i fråga om sådana åtgärder.

Förslaget om bemyndigande att ta ut antidumpingtull till skydd för annat land har närmare behandlats av *statens jordbruksnämnd*, som framhåller att konsekvenserna härav är svåra att förutse. Att objektivt fastställa skada

på grund av dumping är svårt redan då det gäller inhemsk industri och torde enligt nämndens mening vara ännu svårare då fråga är om en industri i annat land. Nämnden har dock i princip ingen erinran mot att en sådan bestämmelse införs i Sverige men utgår från att full reciprocitet på detta område uppnås inom EFTA. Även *grossistförbundet* har erinrat om svårigheterna att bedöma skada i annat land och ansett en strängare skadebedömning angelägen för åtgärder till skydd för annat lands intressen än i fråga om skada som drabbar svensk produktion.

Departementschefen

Nuvarande bemyndiganden för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av antidumping- och utjämningsstull och särskild tullavgift i vissa fall upphör att gälla den 30 juni i år. Om behovet av fortsatta bemyndiganden föreligger inga delade meningar. I fråga om lagstiftningens utformning har den arbetsgrupp som haft att studera hithörande frågor framhållit, att de problem som hänger samman med olika åtgärder till skydd mot dumping f. n. är föremål för överläggningar såväl i EFTA som i de tullförhandlingar som pågår inom ramen för GATT. Arbetsgruppen har därför ansett att en förnyad prövning av lagstiftningens utformning kommer att bli nödvändig när dessa förhandlingar slutförts. Det framlagda förslaget innebär därför endast att författningarna överarbetats i formellt hänseende och att de nya bemyndigandena uttryckligen innefattar rätt att ta ut antidumping- och utjämningsstull också för att skydda näringslivet i annat land som skadas av dumpingexport till Sverige. De föreslagna bemyndigandena avses gälla till utgången av juni 1969. Mot förslagen har ingen erinran rests vid remissbehandlingen. Jag kan också för egen del godta dem.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t i proposition föreslår riksdagen att anta inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) *förordning om antidumping- och utjämningsstull,*
- 2) *förordning om särskild tullavgift i vissa fall.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten